

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Mfv.II.10.483/2018/4.

A tanács tagjai: . Stark Marianna a tanács elnöke
é dr. Csernay Krisztina előadó bíró
. Tanczos Rita bíró

Az I. rendű felperes:

A II. rendű felperes:

A felperesek képviselője: Börzsönyiné dr. Kiricsi Szilvia ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

A per tárgya: közalkalmazotti illetmény-különbözet
megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I. rendű felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Szombathelyi Törvényszék 7.Mf.20.314/2018/5.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.169/2017/13-I.

Rendelkező rész

A Kúria a Szombathelyi Törvényszék 7.Mf.20.314/2018/5. számú ítéletének azon részét, amellyel helybenhagyta a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.169/2017/13-I. számú ítéletének az alperest az I. rendű felperes javára 103.000 (százháromezer) forint illetmény és ezen összeg után 2014. november 15-től a kifizetésig járó késedelmi kamatának, a II. rendű felperes javára 665.430 (hatszázhatvanötezer-négyszázharminc) forint és ezen összeg 2016. április 15-től a kifizetésig járó késedelmi kamatának megfizetésére kötelező rendelkezését nem érinti. Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezi és a közigazgatási és munkaügyi bíróságot e körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Az I. rendű felperes, valamint az alperes felülvizsgálati eljárási költségét személyenként 20.000-20.000 (húszezer) forintban, míg a felülvizsgálati eljárás illetékét 50.000 (ötvenezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint az I. rendű felperes alapfokú besorolású munkakörben állt közalkalmazotti jogviszonyban az alperesnél.
- [2] Az alperes 2014. január 1-től az I. rendű felperest az A fizetési osztály 9. fizetési fokozatából a 10. fizetési fokozatába sorolta, garantált illetményét 80.900 forintban, a garantált összegben felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrészét 32.685 forintban, azaz illetményét 113.585 forintban állapította meg. 2015. január 1-től az alperes az I. rendű felperes bértábla szerinti illetményét 80.900 forintban, a minimálbérre történő kiegészítést 24.100 forintban, ekként garantált illetményét 105.000 forintban állapította meg, a garantált összegben felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrésze összegét 8585 forintra csökkentette, ekként illetménye változatlanul 113.585 forint volt, amely mellett 2015. július 1-től havi 5679 forint rendvédelmi ágazati pótlékban is részesült.
- [3] 2016. január 1-jétől az alperes az I. rendű felperes bértábla szerinti illetményét 82.455 forintban, a minimálbérre történő kiegészítést 28.500 forintban, így garantált illetményét 111.000 forintban állapította meg, a garantált összegben felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegét 9185 forintra, a rendvédelmi ágazati pótlék összegét 12.019 forintra emelte, ekként illetménye 132.204 forint lett.

Az I. rendű felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [4] Az I. rendű felperes a keresetében 2014. augusztus 1-től 2016. augusztus 31-éig 479.586 forint és ezen összeg késedelmi kamatának megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint a munkáltató a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 66. § (9) bekezdésének megszegésével 2014. évben a minimálbérnél alacsonyabb összegben állapította meg a garantált illetményét. A 2015. és 2016. évek számítására vonatkozóan a 2014. évi jogszerűen megállapított illetmény szolgál alapul, ennek összegét az alperes ezekben az években sem csökkenthette volna. E körben hivatkozott a Kúria EBH.2006.1544. számú elvi döntésére. A jogszerűtlenül megállapított illetmények kihatottak a rendvédelmi ágazati pótlék összegére is, amely tekintetében szintén elmaradt illetmények keletkeztek.
- [5] Az I. rendű felperes a minősítés hiányát is figyelembe vevő másodlagos kereseti kérelmében a peridőszakra vonatkozóan 274.910 forint illetmény-különbözet és ezen összeg kamatainak megfizetését kérte.
- [6] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A Kúria Mfv.II. 10.460/2015/10. számú ítéletére hivatkozva kifejtette, hogy

a közalkalmazottnak a teljes illetményre és nem az egyes illetményrészekre van alanyi jogosultsága, ezért a munkáltatónak jogszerű lehetősége volt a kifogásolt átcsoportosításra. Mivel megítélése szerint az I. rendű felperes 2014. évi illetményét helyesen állapította meg, a 2015., 2016. évekre előterjesztett igény is megalapozatlan.

- [7] A másodlagos kereseti kérelem körében azzal érvelt, hogy az I. rendű felperes minősítés hiányában a kinevezési okmányban feltüntetett munkáltatói többletre nem volt jogosult, a korábbi minősítés évekkal később nem szolgálhat alapul a munkaköri feladatok ellátásának megítélésére.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

- [8] A Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 7.M.169/2017/13-I. számú ítéletével kötelezte az alperest az I. rendű felperes részére 103.000 forint illetmény és ezen összeg 2014. november 15-től a kifizetésig számított késedelmi kamata, a II. rendű felperes részére 665.430 forint és ezen összeg után 2016. április 15-től a kifizetésig számított késedelmi kamata megfizetésére. Ezt meghaladóan az I. rendű felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a 68.701 forint eljárási illetéket az állam viseli. Kötelezte az alperest a II. rendű felperes részére 15.000 forint elsőfokú perköltség megfizetésére azzal, hogy további képviselői költségeiket a felek maguk viselik.
- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy az alperes 2014-ben a Kjt. 66. § (9) bekezdésébe ütközően állapította meg az I. rendű felperes illetményét, mivel annak összege nem érte el a minimálbér összegét. Mindezek alapján 2014. augusztus 1-től december 31-ig havi 20.600 forint, mindösszesen 103.000 forint megfizetésére köteles.
- [10] Az elsőfokú bíróság a Kjt. 66. § (7) bekezdése, 40.§ (1) bekezdése továbbá a Kjt. 2. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 27. § (1) bekezdése alapján azonban megállapította, hogy „kiválóan alkalmas”, illetve „alkalmas” minősítés hiányában a garantált összegben felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrész megállapítása semmis, arra a közalkalmazott igényt nem támaszthat. Mivel 2014-ben az I. rendű felperes javára a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész megállapítására semmis jognyilatkozat alapján került sor, annak összegét a 2015. és 2016. évi illetménye megállapításakor nem lehetett figyelembe venni. Az I. rendű felperes korábbi minősítésének figyelembe vételére azért nincs lehetőség, mert átsorolása esetén a jogszabály írja elő a minősítést. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes 2015-2016. évi illetmény-különbözet iránti keresetét elutasította.
- [11] A közigazgatási és munkaügyi bíróság álláspontja szerint az I. rendű felperes kereseti kérelme a rendvédelmi ágazati pótlék címén előterjesztett illetmény-különbözet vonatkozásában is

megalapozatlan volt. A belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi szerveknél foglalkoztatott közalkalmazottak részére rendvédelmi ágazati pótlék megállapításáról szóló 29/2015.(VI.15.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) szerint megállapítandó rendvédelmi ágazati pótlék összegének alapja a közalkalmazott havi illetménye. Minthogy az I. rendű felperes illetménye 2015. és 2016. évben helyesen került megállapításra, a felperes rendvédelmi ágazati pótlék illetmény-különbözet iránti igénye is megalapozatlan volt.

- [12] A peres felek fellebbezése alapján eljáró Szombathelyi Törvényszék a 7.Mf.20.314/2018/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az alperesi fellebbezéssel összefüggésben kiemelte, hogy 2014. augusztus 1-től az I. rendű felperes illetményét a munkáltató nem egészítette ki a minimálbér összegére, ezért ezen időszakban keletkezett illetmény-különbözet megfizetésére köteles.
- [13] A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy az I. rendű felperes fellebbezési érvelése szerint a minősítés elmaradása azt eredményezi, miszerint alkalmatlan vagy kevéssé alkalmas minősítés hiányában a munkáltatói illetményrész csökkentésére nem kerülhet sor.
- [14] A törvényszék álláspontja szerint azonban a közalkalmazott munkavégzésének színvonala, minősítés hiányában pozitív és negatív irányban sem vélelmezhető. A jogszabály a minősítés elmaradásának szankcióját nem jelöli meg, ennek hiányában pedig vélelmet felállítani, vagy kógens jogszabályi rendelkezést átlépni - az alperes ráutaló magatartására hivatkozással - nem lehetséges. Tény, hogy az alperes az I. rendű felperes esetében a jogszabályi kötelezettségét megszegve nem készítette el a minősítést, azonban ennek hiánya nem szankcionálható akként, hogy ebben az esetben vélelmezni kellene az alkalmas vagy kiválóan alkalmas minősítést. A Kjt. 66. § (7) bekezdése szerint pedig a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész biztosítására kizárólag akkor van lehetőség, ha a közalkalmazott alkalmas vagy kiválóan alkalmas minősítést kapott. A jogszabály kógens rendelkezésével szemben az I. rendű felperes nem hivatkozhat arra, hogy a garantált illetményen felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrészre minősítés hiányában is igényt tarthat.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

- [15] Az I. rendű felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereseti kérelemnek megfelelő új határozat hozatalát, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására történő utasítását, valamint az alperes perköltségben történő marasztalását kérte.
- [16] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a Pp. 206. §-ába ütközően állapította meg, hogy a fellebbezésében a munkáltatói illetményrész semmisségére vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést nem vitatta, mivel hivatkozott arra, hogy pozitív minősítés hiányában is

jogszerű a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész megállapítása. A másodfokú bíróság a Pp. 253.§ (3) bekezdésébe ütközően nem értékelte a másodlagos kereseti kérelme körében kifejtett érvelését és azt sem, hogy 2010-ben az I. rendű felperest a munkáltató minősítette. A minősítés hatályát a törvény nem határozza meg. Tény, hogy az alperes 2010. évet követően is biztosította a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt, az ezt követő munkáltatói mulasztás pedig a terhére nem értékelhető. E körben hivatkozott a Ptk. 1:4. § (2) bekezdésére, mely szerint felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat.

- [17] A Kjt. 40. § (8) bekezdése négy minősítési eredményt ismer, amelyeket azonban, ha a munkáltató nem rögzít írásban és azt nem adja át a közalkalmazottnak, akkor a munkavégzése csak alkalmas vagy kiválóan alkalmas lehet, mert ezek a minősítési kategóriák teszik jogosulttá a garantált illetménynél magasabb illetményre.
- [18] A törvényszék nem vette figyelembe a Kjt. 40. § (5) bekezdését, amely szerint a minősítés a munkáltatói jogkör gyakorlójának feladata. Minősíteni tehát a munkáltatónak kell, ha ezt elmulasztja, annak minden jogkövetkezményét viselnie kell, negatív döntés a közalkalmazottat a munkáltatói mulasztás miatt nem érheti. Az alkalmatlan vagy kevésbé alkalmas minősítés vélelmezésének tilalmát alátámasztja a Kjt. 40. § (6) bekezdése, a 40. § (9) bekezdése, valamint 40. § (11) bekezdésében a közalkalmazott jogait védő garanciális szabályok.
- [19] Az I. rendű felperes álláspontja szerint a közalkalmazott a kinevezésben meghatározott illetményre, annak egészére szerez alanyi jogosultságot, így alkalmatlan vagy kevésbé alkalmas minősítés hiányában az alperes egyoldalú intézkedéssel nem csökkenthette a kinevezésben meghatározott illetményt, így a garantált illetményen felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt sem.
- [20] Az alperes ráutaló magatartásával megerősítette a felperes kifogástalan munkavégzését, hiszen alkalmatlan minősítést vagy kevésbé alkalmas minősítést nem adott, így a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész biztosításával is az alkalmasságot támasztotta alá.
- [21] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése alapján az illetmény, mint tulajdon védelem alatt áll és azt kizárólag valamely alkotmányos érték védelme érdekében korlátozható a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan és az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával.
- [22] Az I. rendű felperes álláspontja szerint írásbeli minősítés hiányában a 2015. és 2016. évek vonatkozásában is jogszerű volt a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész, arra jogosultságot szerzett. Mindezekből következően a belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi szerveknél foglalkoztatott közalkalmazottak részére rendvédelmi ágazati pótlék megállapításáról szóló 29/2015.(VI.25.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 2. § (2)

bekezdése szerint 2015. július 1-től 5%-os mértékű, 2016. január 1-től 10 %-os mértékű rendvédelmi ágazati pótlék-különbözet iránti igénye is megalapozott volt.

- [23] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását és az I. rendű felperes jogtanácsosi munkadíjban történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint az eljárás bíróságok a Kjt. 40.§ (1) bekezdés c) és d) pontja, valamint a 40.§ (4) bekezdés alapján megfelelően értékelték a minősítés hiányát. A minősítés törvényben meghatározott céljára tekintettel annak alkalmazhatósága időben korlátozott, egy tárgyévi minősítés több év elteltével nem szolgálhat alapul a közalkalmazott munkaköri feladatai ellátásának megítélésére.
- [24] A minősítés az illetményeltérítés kötelező feltétele, pozitív irányú illetményeltérítésre csak alkalmas vagy kiválóan alkalmas minősítés esetén van lehetőség.
- [25] Az Alkotmánybíróság 3021/2017.(II.17.) AB határozatának logikai okfejtéséből is az következik, hogy a törvény szerinti kötelező minősítés elmaradása okán a közalkalmazott többletilletményre nem támaszthat igényt.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [26] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozott.
- [27] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Felülvizsgálati kérelem hiányában az eljárásnak már nem volt tárgya a jogerős ítéletben az I. rendű felperes 2014. augusztus 1-től 2014. december 31-éig terjedő időre megítélt illetmény-különbözet iránti igénye, kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az eljárás bíróságok a minősítés hiányára alapítottan megalapozottan állapították-e meg a munkáltatói jognyilatkozat semmisségét.
- [28] A peridőszakban hatályos Kjt. 66. § (7) bekezdése alapján az (1)-(5) bekezdésben, illetve a 79/A. §-ban foglaltak alkalmazásával meghatározott illetménynél (garantált illetmény) magasabb összegű illetmény akkor állapítható meg, ha a közalkalmazott kiválóan alkalmas vagy alkalmas minősítést kapott. A Kjt. 66. § (8) bekezdése kimondja, hogy a (7) bekezdéstől eltérően a közalkalmazotti jogviszony létesítésekor a garantált illetménynél magasabb összegű illetmény megállapítható azzal, hogy - az egy évet meg nem haladó időtartamú határozott idejű közalkalmazotti jogviszony kivételével - egy év elteltével a közalkalmazottat minősíteni kell. Ha ekkor a közalkalmazott alkalmatlan vagy kevéssé alkalmas minősítést kapott, illetményét - e törvény erejénél fogva a besorolás szerinti - garantált mértékre kell csökkenteni.
- [29] Az eljárás bíróságok ítéletének indokolása szerint az alperes a peridőszakban - 2015-ig - azonban a minősítését elmulasztotta, ezért az a munkáltatói jognyilatkozat, amely 2014. és 2015. évben minősítés hiányában is munkáltatói döntéssel alapuló illetményrészt állapított meg a felperes részére, semmis. A törvényszék a jogerős

ítéletében iratellenesen állapította meg, hogy a felperes a fellebbezésében a minősítés hiányára alapított semmisség megállapítását nem támadta. A törvényszék az ítéletének indokolásában maga is utalt arra, hogy a felperest a munkáltató eljárásának hiányában sem pozitív, sem negatív irányban nem lehetett minősíteni, azonban a jogkövetkezményeket tekintve az alperes mulasztását a felperes terhére értékelte.

- [30] Az eljáró bíróságok következtetésével a Kúria nem értett egyet.
- [31] A Kjt. 40. § (1) bekezdés c) pontja szerint a közalkalmazottat a 66. § (1)-(3) bekezdés, 66/A. § (1) bekezdés, illetve a 79/E. § szerinti garantáltnál magasabb összegű illetmény megállapítása előtt minősíteni kell. E jogszabályi rendelkezésből azonban nem következik, hogy a garantáltnál magasabb összegű illetmény megállapítását közvetlenül kell megelőznie a közalkalmazott minősítésének. A perbeli adatok szerint az alperes a felperest utoljára 2010. április 22-én „kiválóan alkalmas” eredménnyel minősítette, ezt követően azonban a minősítését jogszabályi kötelezettsége ellenére elmulasztotta, így nem hivatkozhatott alappal arra, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész besorolási okiratban történő megállapítása előtt a felperes nem felelt meg a garantált összegnél magasabb összegű illetmény megállapítása feltételének.
- [32] Az alperes a minősítést előíró jogszabályi kötelezettségét elmulasztotta, ezért a Kjt. 2.§ (3) bekezdése alapján alkalmazandó Mt. 6.§ (1) bekezdése szerint saját felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhatott.
- [33] Az alperes a peridőszakban a felperes részére minősítés nélkül állapította meg a garantált összegben felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt, ezért a Pp. 164.§ (1) bekezdése alapján a perben őt terhelte a bizonyítás arra nézve, hogy az I. rendű felperes „kevésbé alkalmas” minősítése alapján arra nem volt jogosult. Minthogy ezt a perben nem igazolta, a bizonyítás sikertelensége a terhére esett.
- [34] A fentiekből következően az eljáró bíróságok munkáltatói jognyilatkozat semmisségére alapított következtetése jogszabálysértő volt, ezért a Kúria az I. rendű felperesi keresetet 2015-2016. évekre elutasító jogerős ítéleti rendelkezést az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a közigazgatási és munkaügyi bíróságot ebben a körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet nem érintette.
- [35] A megismételt eljárás során az I. rendű felperes 2015-2016. évi illetmény-különbözet iránti igényét a perben jogszerűen megállapított 2014. évi illetmény alapulvételével kell elbírálni.

Záró rész

- [36] A Kúria a felülvizsgálati eljárás költségét és illetékét a Pp. 275. § (5) bekezdése alapján csupán megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.

[37] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. április 17.

. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay
Krisztina s.k. előadó bíró,
Dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző